

دانشگاه صنعتی امیرکبیر (پلی تکنیک تهران) دانشکده مهندسی کامپیوتر

پایاننامه کارشناسی

توسعه و پیادهسازی کارت واسط شبکه خط برق با به کارگیری مدولاسیون FSK

نگارش سید علیرضا صالحی دهنوی

استاد راهنما دکتر حمیدرضا زرندی

شهریور ۱۴۰۱

صفحه فرم ارزیابی و تصویب پایان نامه- فرم تأیید اعضاء کمیته دفاع

در این صفحه (هر سه مقطع تحصیلی) باید فرم ارزیابی یا تایید و تصویب پایان-نامه/رساله موسوم به فرم کمیته دفاع برای ارشد و دکترا و فرم تصویب برای کارشناسی، موجود در پرونده آموزشی را قرار دهند.

تعهدنامه اصالت اثر

اینجانب سید علیرضا صالحی دهنوی متعهد میشوم که مطالب مندرج در این پایاننامه حاصل کار پژوهشی من تحت نظارت و راهنمایی اساتید دانشگاه صنعتی امیرکبیر بوده و به دستاوردهای دیگران که در این پژوهش از آنها استفاده شده است مطابق مقررات و روال متعارف ارجاع و در فهرست منابع و ماخذ ذکر گردیده است. این پایاننامه قبلاً برای احراز هیچ مدرک همسطح یا بالاتر ارائه نگردیده است.

در صورت اثبات تخلف در هر زمان، مدرک تحصیلی صادر شده توسط دانشگاه از درجه اعتبار ساقط بوده و دانشگاه حق پیگیری قانونی خواهد داشت.

کلیه نتایج و حقوق حاصل از این پایاننامه متعلق به دانشگاه صنعتی امیرکبیر میباشد. هرگونه استفاده از نتایج علمی و عملی، واگذاری اطلاعات به دیگران یا چاپ و تکثیر، نسخهبرداری، ترجمه و اقتباس از این پایان نامه بدون موافقت کتبی دانشگاه صنعتی امیرکبیر ممنوع است. نقل مطالب با ذکر ماخذ بلامانع است.

عليرضا صالحي

امضا

تقدیم به همه کسانی که در راه آزادی و آزادگی از خود هزینه دادهاند.

زندگی صحنه یکتای هنرمندی ماست، هرکسی نغمه خود خواند و از صحنه رود، صحنه پیوسته بجاست، خرم آن نغمه که مردم بسپارند به یاد.

از اینکه در مسیر زندگی توانستم فرصت و توان یادگیری را داشته باشم و فرصت ارزشمند مقطع کارشناسی را تجربه کنم و با موفقیت به پایان برسانم، بسیار خرسندم.

بدین وسیله مراتب سپاس و گرامیداشت خود را خدمت،

- جناب آقای دکتر حیمدرضا زرندی، استاد راهنمای گرانقدر، بابت تلاشها، التفات و راهنماییهای ایشان،
 - جناب آقای دکتر حمیدرضا کیخا، بابت تلاشها و رهنمودهای بیدریغشان،
 - و در پایان، از دوست عزیزم، آقای آریا وارسته بابت نظرات و راهنماییهای دلسوزانهاش

ابراز و از كوشش آنان تشكر مى نماييم.

عليرضا صالحي – تابستان ١۴٠١

چکیده

امروزه شبکههای دستگاهها و اشیاء نقش بهسزایی در بهبود بهرهوری و درآمد صنایع گوناگون دارند. به طوری که تعلل در بهکارگیری آنها می تواند آینده رقابتی یک شرکت را با خطر قابل توجهی روبهرو کند. در برخی از صنایع، پشتههای شبکه رایج مانند TCP/IP برای ارتباط دستگاهها مناسب نمیباشد. از جمله معایب اساسی به کاربردن پشته TCP/IP در این صنایع، هزینهی بالای نصب زیرساخت و دستگاههایی است که از آن پشتیبانی میکنند. در صورتی که از پیش برای تأسیسات، زیرساختهای لازم تدبیر نشده باشد (که در بیشتر موارد این چنین است) هزینه نصب زیرساخت تا بیش از دو برابر نیز افزایش خواهد یافت. همچنین تأثیر منفی امواج الکترومغناطیسی استفاده شده در لایه فیزیکی پشته TCP/IP بر کار کرد صحیح برخی دستگاهها (مانند دستگاههای پایش بیمار)، از دیگر مشکلات مهم بهکارگیری این پشته میباشند. از آنجا که حفظ کار کرد صحیح دستگاهها امری ضروری میباشد، بسیاری از صنایع در برقراری اتصال میان اشیاء از راه پشته رایج TCP/IP، با مشکل جدی روبهرو میگردند. برای حل این معایب باند رسانه در ارتباطات خط برق می تواند روش مناسبی برای اتصال دستگاهها در چنین صنایعی باشد. از آنجا که پهنای سرآیند در لایههای شبکه امری ضروری است. در این پژوهش تلاش شد با شناسایی نیازمندیهای اساسی شبکه در این صنایع، کارت واسط شبکه خط برقی با پشته شبکه سبک و سرباری بسیار کمتر از TCP/IP با مدولاسیون FSK توسعه داده شده و پیاده سازی گردد.

واژههای کلیدی:

ارتباطات خط برق، كارت واسط شبكه خط برق، يشته شبكه خط برق، يشته TCP/IP، مدولاسيون FSK

صفحه	فهرست مطالب
Î	چکیده
	فصل اول مقدمه
۶	فصل دوم معرفی مسئله
Υ	معرفی مسئله
	٦-١- اهميت روزافزون اينترنت اشيا
	۲-۲- چالشها و مشکلات پیشرو پیادهسازی شبکه
۸	٦-٢-٢ امنيت شبكه اشيا
Α	٢-٢-٢ سربار و كارايي
17	۲-۲-۳ هزینه پیادهسازی
	٢-۵- جمعبندى
١۵	فصل سوم روش پیشنهادی
18	روش پیشنهادی
١٧	۱-۳ کارت واسط شبکه خط برق
١٧	۱-۱-۳ مودم خط برق KQ130-F
١٨	۳-۱-۳ میکروکنترلر STM32F030C8T6
19	۲-۳- گرداننده کارت واسط شبکه خط برق
	۳-۳- پشته شبکه طراحی شده
19	۳–۳–۱ لايه پيوند
۲٠	۳–۳–۱ - لایه پیوند
	٣-۴- جمعبندی
۲۲	فصل چهارم پیادهسازی و ارزیابی
۲۳	پیادهسازی و ارزیابی
٢٣	۱-۴- پیادهسازی
۲۳	۱-۱-۴ کارت شبکه خط برق
٢٣	۱-۱-۱-۴ شماتیک و قطعات مدار
۲۷	۴-۱-۱-۲ نرمافزار میکروکنترلر
	۲-۱-۴ گرداننده کارت شبکه
	۴-۱-۲-۱ لايه پيوند
79	4-1-7-1-7- طول داده

79	۱-۴-۲-۱-۳- شناسههای کارت شبکه
٣٠	۴-۱-۲-۱-۴ درهمريخته سرآيند
	۴-۱-۲-۱-۵ شناسه پنجره
٣٠	۴-۱-۲-۱-۶ داده و کد بررسی افزونگی دورهای
٣٠	۲-۲-۲-۴ لايه انتقال
~ 1	۱-۲-۲-۱-۴ تکهتکه کردن
~1	۴-۱-۲-۲-۲- رمزگذاری
٣٢	۴-۲- خروجی و ارزیابی
٣٢	۴-۲-۱ ایرادیابی
	۴-۲-۲ ارزیابی
	۴-۳- جمعبندی
۴٠	فصل پنجم جمعبندی و پیشنهاد کارهای آتی
	جمعبندی و پیشنهاد کارهای آتی
۴١	۱-۵- جمعبندی
**	ے۔ ۵-۲ دیشن ماد کا ہاے آت

صفحه	فهرست تصاوير
ناخالص ملی [۱]	شکل ۱-۱: تأثیر افزایش ده درصدی ارتباط ماشین–ماشین بر روی تولید
٣	شکل ۱-۲: لایههای پشته شبکه TCP/IP [۲]
آن و سربار ساختار لایهای [۲]۴	شکل ۳-۱: دربرگرفته شدن SDU لایه بالایی بهدست PDU لایه پایین
١٣	شکل ۲-۱: روشهای پایه مدولاسیون داده دیجیتال [۲]
١٣	شکل ۲-۲: روش کلی ارتباطات خط برق [۱۱]
دها [۱۲] لهما	شکل ۳-۲: نمودار نویز منتشر شده بر روی خط برق توسط برخی دستگا
(سبز رنگ) میشود	شکل ۳–۳: نمونهای از نتیجه برخورد که باعث خطا در دادههای دریافتی
74	شکل ۴-۱: نمودار شماتیک مدار کارت شبکه
۲۵	شکل ۲-۴: سطح منطقی ولتاژ در هر یک از تکنولوژیهای به کار رفته
75	شکل ۳–۴: شماتیک مدار تقسیم کننده ولتاژ
٣٣	شکل ۴-۴: نرمافزار میکروکنترلرها به طور مستقل از مودم ایرادیابی شد.
	شکل ۵-۴: شیوه ایجاد همبندی خطی مجازی در روند ایرادیابی گردانند
ایرادیابی می گردند	شکل ۴-۶: دو کارت شبکه به خط برق متصل شدهاند و به صورت دستی
یه کاربرد در برنامه کنسولی۳۵	شکل ۴–۷: نمونهای از استفاده از کل پشته شبکه برای ارسال دادههای لا
٣۶	شکل ۴–۸: برد فیزیکی نهایی کارت شبکه خط برق
ی بر حسب شمار حسگرها یا عملگرها	شکل ۹-۴: سربار پشته شبکه پیشنهادی و TCP/IP در شبکه مدیریت انرژ
٣٨	

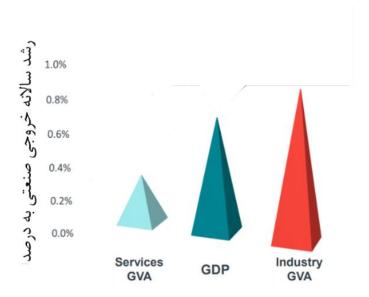
صفحه	فهرست جداول
٩	جدول ۱-۲: مشخصات شبکه در سامانههای ساختمان هوشمند [۹]
١٠	جدول ۲-۲: مشخصات شبکه در سامانههای مدیریت انرژی [۹]
۲۸	جدول ۴–۱: ساختار قاب لايه پيوند
٣١	جدول ۴–۲: ساختار قطعه لايه انتقال
٣٧	جدول ۴–۳: نرخ موفقیت در مدیریت انواع خرابیهایی که بر اثر برخورد ایجاد میشوند

فصل اول: مقدمه

فصل اول مقدمه

مقدمه

امروزه شبکههای رایانهای با اندازه گیری، گردآوری و جابه جایی، تحلیل داده و در نهایت اعمال عملیاتهای کنترلی باعث افزایش بهرهوری و بهبود بسیاری از فرآیندهای ساخت و تولید گشتهاند. همچنین امکان نظارت و کنترل فرآیندهای مختلف را فراهم آوردهاند.

شکل ۱-۱: تأثیر افزایش ده درصدی ارتباط ماشین-ماشین بر روی تولید ناخالص ملی [۱]

از این رو این شبکهها به نقشی بسیار مهم در جوامع انسانی دست یافتهاند، به طوری که برپایه برآوردها مطابق شکل 1-1 افزایش ده درصدی ارتباطهای ماشین-ماشین در بازه 10 ساله 10 الی ۲۰۳۲ در کشور آمریکا منجر به افزایش 10 درصدی تولید ناخالص داخلی 10 و رشد 10 درصدی ارزش افزوده ناخالص خدماتی در این کشور شده است 10.

ساخت و نگهداری اتکاپذیر شبکههای رایانهای نیازمند اتصال قابل اطمینان میان رایانههای شبکه میباشد. برای این منظور رسانههای انتقال داده و پشتههای شبکه گوناگونی توسعه داده شده است که از جمله شناخته ترین آنها می توان به پشته TCP/IP اشاره کرد، که این پشته یک ارتباط اتکاپذیر را بر روی یک بستر انتقال داده اتکاناپذیر فراهم می آورد [۲].

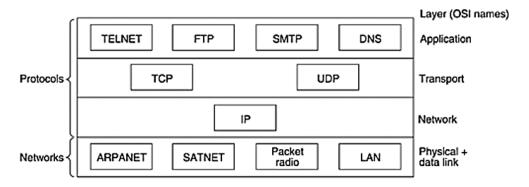
۲

¹ Gross Domestic Product

² Gross Value Product

³ Communication Media

⁴ Network Stack

شكل ۱-۲: لايههاى پشته شبكه TCP/IP [۲]

با توجه به شکل 1-7 پشته TCP/IP دارای پنج لایه کاربرد انتقال آ، شبکه آ، پیوند و فیزیکی میباشد. به طور خلاصه لایه فیزیکی انتقال بیتهای خام میان دو دستگاه را که به یکدیگر از طریق رسانه انتقال متصل هستند، لایه پیوند مدیریت رسانه انتقال و خطایابی قابها، لایه شبکه هدایت و مسیریابی بستهها و لایه انتقال فراهم کردن ابزاری مطمئن انتقال داده بر عهده دارد. در نهایت لایه کاربرد نیز پیامهای ارتباطی میان دو دستگاه نهایی را دریافت و ارسال میکنند [۲].

هر یک از این پشتهها مناسب برای کاربردی خاص میباشند. از این رو برپایه کاربرد، ممکن است در مواردی مانند:

- محدودیت در توان پردازشی
- نرخ پایین تولید داده و اهمیت آن
 - ساده بودن شبکه
 - بیدرنگ بودن عملیاتها

پشته به صورت کامل پیادهسازی نشود.

برای مثال در سیستمهای نهفته که به طور میانگین کمتر از ۱۰۰ کیلوبایت حافظه اصلی و حافظه ثانویه وجود دارد، نمی توان پیاده سازی های کامل این پشته را استفاده کرد چراکه دست کم چند ۱۰۰ کیلوبایت حافظه اصلی و ثانویه نیاز دارند [۳]. به طوری که در تلاشهایی که برای پیاده سازی این پشته

¹ Application

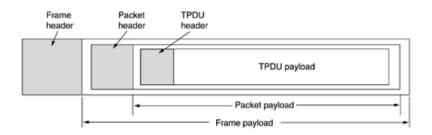
² Transport

³ Network

⁴ Link

⁵ Physical

بر روی میکروکنترلرها انجام شده است برخی امکانات مانند درخواست بازفرستی خودکار انتخابی و کنترل اذحام ییاده سازی نشده است [*].

شکل ۱-۳: دربرگرفته شدن SDU لایه بالایی بهدست PDU لایه پایین آن و سربار ساختار لایهای [۲]

به عنوان مثالی دیگر می توان شبکه های دربر گیرنده حسگرها و القاگرهایی با نرخ داده پایین را در نظر گرفت که برای کنترل و پایش به کارمی روند. از جمله این سیستمها می توان سامانه روشنایی و مدیریت انرژی ساختمان را نام برد که در مواقع لازم دستگاهها را به شبکه برق متصل یا از آن قطع می کند. در این گونه سیستمها پهنای باند داده اندک می باشد و رایانه ها نیز محدودیت توان پردازشی دارند. از این رو استفاده از پشته TCP/IP که به هر پیام لایه کاربرد دست کم ۲۰ بایت در لایه انتقال و ۲۰ بایت در لایه شبکه می افزاید که سربار بزرگی برای شبکه ایجاد می کند [۲].

پشتههای شبکه را می توان از نظر هزینه برپاسازی نیز بررسی کرد. از عوامل موثر بر هزینه برپاسازی پشته شبکه می توان موارد زیر را برشمرد:

۱. جنس رسانه و روش بازنمایی بیتها در لایه فیزیکی (زمانبندی ، مدولاسیون): به طور کلی با افزایش فرکانس سیگنال داده ارسالی هزینه ساخت گیرنده و فرستنده لایه فیزیکی افزایش می یابد، زیرا نیاز به ابزارهای دقیق تر و پردازش سریع تر سیگنال افزایش می یابد. در صورت به کاربردن مدولاسیون هرچه روش مدولاسیون پیچیده تر باشد هزینه ساخت افزایش می یابد، به طور کلی روش ASK ساده ترین و ارزان ترین و روشهای FSK و PSK پیچیده تر و گران تر می باشند [۵].

¹ Selective ARQ

² Congestion Control

³ Bit Timing

⁴ Modulation

7. **سربار لایههای بالاتر:** هرچه میزان پردازش واحدهای داده ا در لایههای بالاتر بیشتر باشد، نیاز به فضای حافظه اصلی و ثانویه بیشتر و همچنین پردازنده با توان بالاتر است.

در شبکه TCP/IP رایج ترین رسانه انتقال، زوج سیمهای تابیده می باشد که به طور میانگین در ۴۰۰ متر کابل کشی برای ساختمانهای در حال تاسیس حدود ۲۰۰۰ دلار هزینه در بر خواهد داشت اما این رقم برای ساختمانهایی که پس از ساخت اقدام به نصب تجهیزات می کنند، بیش از دو برابر افزایش خواهد یافت آ [۶]. از این رو در کاربردهایی مانند سامانه نظارت انرژی ساختمانها که گستردگی فیزیکی تأسیسات و همچنین شمار دستگاهها قابل توجه است و پهنای باند داده مورد نیاز نیز کم می باشد، می توان در یافت که پشته TCP/IP مناسب نمی باشد.

¹ Protocol Data Unit (PDU)

^۲ البته هرچند می توان از اتصال بی سیم نیز برای برپاسازی شبکه بحره برد که هزینه کمتری دارد، اما اتکاپذیری، امنیت و سرعت اتصال سیمی به طور کلی بیشتر می باشد و این نکته می تواند در برخی کاربردها تعیین کننده باشد.

فصل دوم معرفی مسئله

معرفي مسئله

در این فصل نخست اهمیت روزافزون به کارگیری شبکههای رایانهای و اینترنت اشیا در صنایع گوناگون را بررسی کرده، سپس به چالشهای پیشرو صنایع برای پیادهسازی شبکههای رایانهای متداول در حوزه کاریشان میپردازیم. در نهایت درباره ارتباطات خط برق صحبت خواهد شد و این که چگونه خواهد توانست برخی از این چالشها و مشکلات پیادهسازی شبکه را برطرف نماید.

۲-۱ - اهمیت روزافزون اینترنت اشیا

امروزه بسیاری از شرکتها و صنایع رو به خودکارسازی و سامانههای نظارت بر روند ساخت و تولید روی آوردهاند، چرا که امکان نظارت گسترده، بیدرنگ و کمهزینه، پیشبینی و بهینهسازی فرآیندها را فراهم میآورد و که به طور خلاصه باعث کاهش قابل توجه هزینهها می گردد [۷].

این افزایش بهرهوری تا اندازهای است که برپایه برآوردها استفاده از اتوماسیون تا سال ۲۰۲۷ به واسطه ایجاد صرفه جویی درهزینهها، باعث افزایش ۱۴۸.۶ میلیارد دلاری درآمد صنایع می گردد. از این رو تعداد دستگاههای متصل به شبکه رشد بی سابقه را تجربه خواهد کرد و تخمین زده می شود تا پایان سال ۲۰۲۲ شمار دستگاههای اینترنت اشیا به ۲۹ میلیارد عدد برسد. انگیزه ۵۴ درصد از پروژههای اینترنت اشیا که در صنایع به منظور کاهش هزینهها می باشد. از این رو به کارگیری اینترنت اشیا در صنایع می تواند توان رقابتی آنها را افزایش دهد، به طوری که ۲۳ درصد از شرکتهای چینی به این منظور از اینترنت اشیا بهره می برند [۸]. از این رو بیش از ۸۰ درصد از مدیران اجرایی صنایع بر این باورند که اینترنت اشیا برای برخی یا همه خطهای تولیدشان ضروری است. و ۵۸ درصد از تولیدکنندگان باور دارند که این فن آوری تبدیل به یک ضرورت راهبردی برای عملیاتهای صنعتی شده است و در نهایت ۸۳ درصد از سازمانهایی که فن آوری یادشده را پیاده سازی کردهاند اعلام کردهاند که بهبود قابل توجهی را در کارایی سازمانهایی که فن آوری یادشده را پیاده سازی کردهاند اعلام کردهاند که بهبود قابل توجهی را در کارایی تجربه کردهاند [۸].

 $^{^{1}}$ IoT

² Powerline Communication

در نتیجه به نظر می رسد که حرکت به سوی اینترنت اشیا و پیاده سازی آن در صنایع مختلف یک ضرورت گریز ناپذیر گشته است و شرکتهایی که در این راه دیر اندیشه و عمل کنند، از نظر راهبردی و رقابتی به طور قابل توجهی از دیگر رقبای خود عقب می افتند.

۲-۲- چالشها و مشكلات پیشرو پیادهسازی شبکه

اما این حرکت به سوی اینترنت اشیا ساده نخواهد بود و چالشهای گوناگون بر حسب کاربردهای مورد نیاز ممکن است روبهروی شرکتها قرار گیرد. که در ادامه به آن می پردازیم.

۲-۲-۱ امنیت شبکه اشیا

به طور کلی دستگاههای اینترنت اشیا متصل به شبکه در بازه پنج دقیقهای اتصال به شبکه مورد حمله قرار می گیرند. این حملات در سال ۲۰۱۸ به شدت افزایش یافت به طوری که در سال ۲۰۱۹ به بیش از ۳۰۰ درصد رسید. با این وجود ۴۸ درصد از شرکتها اقرار می کنند که نمی توانند نقصهای امنیتی در شبکه خود را شناسایی کنند [۸].

از این رو درنظر گرفتن پشتههای شبکهای که بتوانند نیازمندهای امنیتی را پوشش دهند، از همان آغاز طراحی سامانه ضروری به نظر می رسد چراکه پس از پیاده سازی تغییر و اصلاح شبکه نیازمند هزینه های هنگفت است. این امر به ویژه زمانی قابل توجه می شود که ۷۴ درصد از مشتریان نگران از دست دادن حریم خصوصی و آزادی های شهروندی خود هستند که موجب فشار افزوده بر شرکتها برای در نظر گرفتن روشهای ایمن در پیاده سازی شبکه خود شده است [۸].

۲-۲-۲ سربار و کارایی

برای بررسی سربار و کارایی پیادهسازی شبکههای گوناگون بهتر است نخست به تحلیل نیازمندیهای شبکه بسته به کاربردها بپردازیم. به عنوان مثالی رایج، سامانههای اتوماسیون ساختمان و نظارت بر توان مصرفی را بررسی میکنیم. به طور کلی این دو سامانه پهنای باند و نیازمندیهای شبکهای پایینی دارند که جزئیات هریک در جدولهای ۲-۲ و ۲-۲ آورده شده است.

جدول ۲-۱: مشخصات شبکه در سامانههای ساختمان هوشمند [۹]

نیاز به کیفیت خدمات۱	جهت ترافیک	نرخ ترافیک	پوشش شبکه	اندازه شبکه	نام خدمات
کم؛ تابآوری تاخیر یک دقیقه	دوطرفه	یکنواخت؛ یک پیام در هر دقیقه به ازای هر دستگاه	کوچک (چند ده متر)	کوچک(ده دستگاه) تا متوسط(۱۰۰ دستگاه)	نظارت وضعیت ساختمان
زیاد؛ تابآوری تاخیر سه ثانیه		نایکنواخت؛ نادر			کنترل نور
زیاد؛ تابآوری تاخیر پنج ثانیه		یکنواخت؛ یک پیام هر ۱۵ دقیقه به ازای هر دستگاه			کنترل آب و هوا
زیاد؛ تابآوری تاخیر سه ثانیه		نایکنواخت؛ نادر			ابزارها <i>ی</i> هوشمند
متوسط؛ تابآوری تاخیر سه ثانیه؛ زیاد برای هشدارها		يكنواخت؛ رايج			نظارت برای امنیت و ایمنی
زیاد؛ تابآوری تاخیر چند صد میلی ثانیه		نایکنواخت؛ رایج			سر گرمی

¹ Quality of Service

جدول ۲-۲: مشخصات شبکه در سامانههای مدیریت انرژی [۹]

نیاز به کیفیت خدمات	جهت ترافیک	نرخ ترافیک	پوشش شبکه	اندازه شبکه	نام خدمات
زیاد؛ تابآوری تاخیر پنج ثانیه	دوطرفه	یکنواخت؛ یک پیام در هر دقیقه به ازای هر دستگاه	کوچک(چند ده متر)	کوچک(ده دستگاه)	مدیریت توان خانگی ۱
متوسط؛ تاب- آوری تاخیر ۱۵ ثانیه		یکنواخت؛ یک پیام در هر ساعت به ازای هر دستگاه	متوسط (چند ۱۰۰ متر)	متوسط(۱۰۰ دستگاه) تا بزرگ (۱۰۰۰دستگاه)	زیرساخت پیشرفته اندازه- گیری۲
کم؛ تابآوری تاخیر یک دقیقه		نایکنواخت؛ نارایج، یک پیام به ازای هر دستگاه در همه پخشی ۴	بزرگ	بزرگ	مدیریت پاسخ به نیاز ۳
زیاد؛ تابآوری تاخیر سه ثانیه		یکنواخت؛ یک پیام هر ۱۰ تا ۱۰۰ میلی ثانیه به ازای هر دستگاه	(چند ده کیلومتر)	(۱۰۰۰ دستگاه)	حفاظت و کنترل گستره پهناور

بر پایه جزئیات نیازمندیهای شبکه این دو سامانه که در بالا آورده شده است، میتوان کران بالا و پایین گذردهی و جزئیات کارایی استفاده از پشته TCP/IP برای این سامانهها را محاسبه کرد.

در این سامانهها هر پیام لایه کاربرد را می توان به دو دسته: ۱) انتقال داده حسگر ۲) انتقال فرمان بخش بندی کرد. دسته اول نیازمند یک بایت ابرداده 0 ، یک بایت شناسه دستگاه برده 2 ، یک بایت شناسه حسگر و دو بایت داده حسگر می باشد که روی هم این دسته از پیامها طول میانگین برابر با پنج بایت دارد.

١.

¹ Home Energy Management (HEM)

² Advanced Metering Infrastructure (AMI)

³ Demand Response Management (DRM)

⁴ Broadcast

⁵ Metadata

⁶ Slave

دسته دوم نیز نیازمند یک بایت ابرداده، یک بایت شناسه دستگاه برده، یک بایت شناسه عملگر و دو بایت نیز برای کیفیت فرمان عملگر که رویهم برابر با پنج بایت خواهد شد. به طور میانگین برای محاسبه کران بالا می توان گفت هر دستگاه در هر ۱۵ ثانیه یک پیام حسگر ارسال و یک پیام فرمان دریافت می کند و رویهمرفته ۱۰۰ دستگاه داریم؛ در این صورت کران بالای گذردهی کل بر اساس رابطهی ۲-۱ بدست می آید:

$$Throghput = \frac{Number\ of\ packets imes Packet\ Length}{Seconds}$$
 $Throghput_{Sensors} = \frac{100 imes 5bytes}{15s} \cong 33.4 \frac{bytes}{sec}$
 $Throghput_{Commands} = \frac{100 imes 5bytes}{15s} \cong 33.4 \frac{bytes}{sec}$
 $Throghput_{total} = Throghput_{Sensors} + Throghput_{Commands}$
 $\cong 66.8 \frac{bytes}{sec}$

از آنجا که در پشته TCP/IP ۲۰ بایت در لایه انتقال و ۲۰ بایت در لایه شبکه به پیام افزوده می شود در نتیجه دست کم ۴۰ بایت سربار به ازای هر پیام خواهیم داشت که بر این اساس کارایی انتقال پیام بر اساس رابطه ۲-۲ به صورت زیر محاسبه می گردد:

$$Efficiency = \frac{Data\ bytes}{Data\ bytes + Header\ bytes\ (Metadata)} imes 100$$
 ۲-۲ رابطه $Efficiency = \frac{5bytes}{5bytes + 40bytes} imes 100 \cong 10.0$ درصد

همچنین گذردهی شبکه TCP/IP دست کم برابر با یک مگابیت بر ثانیه میباشد اما با وجود نیازمندی کم این سامانه در صورت استفاده از این پشته نرخ بهرهوری به شدت پایین می آید [۱۰].

با توجه به این توصیفات به نظر می رسد که پشته رایج برای اتصال رایانهها (TCP/IP) گزینه مناسبی برای برقراری اتصال شبکه در سامانههای اینترنت اشیا نمی باشد. و باید از پشتههایی با کارایی و بهرهوری بالاتر استفاده کرد.

۲-۲-۳ هزينه پيادهسازي

باوجود تلاشها برای پیادهسازی فنآوری اینترنت اشیا، اما بسیاری از صنایع زیرساختهای لازم برای شبکه را پیش از ساخت تأسیسات تدبیر نکردهاند. از این رو هزینه نصب زیرساخت برای اتصال دستگاههای شبکه به طور قابل ملاحظهای افزایش می یابد. با این وجود ممکن است بتوان با بهره گیری از اتصال بی سیم این هزینه ها را کاهش داد. اما گاهی موانعی بر سر راه استفاده از اتصال بی سیم وجود دارد که به صورت زیر باشند:

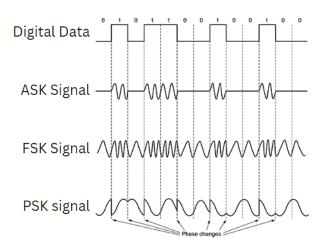
- ۱) چنانچه تأسیسات دارای دیوارهای ضخیم یا طبقههای زیرزمینی داشته باشد. در این صورت
 اتصال بیسیم کاربری پایینی خواهد داشت.
- ۲) چنانچه سطح محرمانگی بالاتری نیاز باشد به طوری که نمی بایست داده ها به صورت بیسیم
 جابه جا گردند.
- ۳) چنانچه امواج الکترومغناطیسی اثر ناخواستهای بر روی دستگاههای دیگر بگذار، مانند
 بیمارستانها

۲-۳- ارتباطات خط برق

یکی از روشهای ارسال دادههای دیجیتال تبدیل آنها به سیگنالهای آنالوگ میباشد که به این روش مدولاسیون دیجیتال به آنالوگ گفته میشود و وارون این عملیات دمدولاسیون نام دارد. مدولاسیون به طور کلی از فرکانسهای پایه برای انتقال دادههای دیجیتال استفاده میکند که به آنها فرکانسهای حامل گفته میشود [۲].

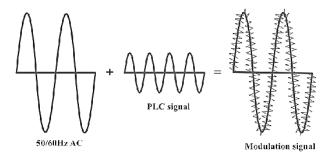
با استفاده از مدولاسیون امکان حضور همزمان چندین سیگنال بر روی یک رسانه فراهم می گردد. این سیگنالها می توانند به تمامی سیگنالهای داده باشند یا سیگنال برق را نیز دربر بگیرند [۲]. از این رو با بهرهبردن از مدولاسیون این امکان فراهم می گردد که بتوان بر روی خط برق داده نیز ارسال کرد.

فصل دوم: معرفی مسئله

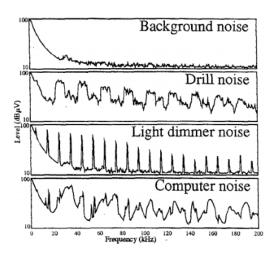

شکل ۲-۱: روشهای پایه مدولاسیون داده دیجیتال [۲]

البته به دلیل برخی از ویژگیهای سیمهای برق نظیر: کابل و اتصالهای کیفیت پایین، منتشر شدن نویز دستگاههای متصل مانند: جاروبرقی، لامپها و یخچال بر روی خط برق، بازتاب امواج الکترومغناطیسی بر روی آن به طوری ذاتی محیط چالش برانگیزی برای انتقال داده میباشد. که البته میتوان با بهرهگیری از روشهای مقاوم در برابر نویز مانند PSK و FSK، کاهش فرکانس حامل و استفاده از مکانیسمهای شناسایی خطا با این چالش به مقابله پرداخت [۱۱].

شكل ٢-٢: روش كلى ارتباطات خط برق [١١]

شکل ۲-۳: نمودار نویز منتشر شده بر روی خط برق توسط برخی دستگاهها [۱۲]

همانگونه که در شکل ۲-۳ مشخص شدهاست، روش کلی این فنآوری قراردادن سیگنال داده بر روی خط روی موج AC میباشد. لازم به ذکر است که میتوان چندین سیگنال داده را به طور همزمان بر روی خط برق قرار داد و یا به عبارتی چندین کانال داده داشت که هر کدام از آنها فرکانس حامل متفاوتی دارند. به این ترتیب میتوان گذردهی رسانه را افزایش داد.

۲-۵- جمعبندی

در این فصل ابتدا اهمیت گریز ناپذیر به کارگیری اینترنت اشیا در صنایع و کارخانهها را مورد بررسی قرار دادیم. سپس به چالشها و مشکلات پیشروی پیادهسازی و به کارگیری این فنآوری پرداختیم. در نهایت با ارتباطات خط برق آشنا شدیم و این که این فناوری چگونه می تواند در برخی از کاربردها چالشهای پیشرو را حل کند و مناسب ترین گزینه باشد.

فصل سوم روش پیشنهادی

روش پیشنهادی

در فصل پیشرو اجزای کلی کارت واسط شبکه پیشنهادی برای ایجاد شبکه اشیا برشمرده می شود و جزئیات پیاده سازی در فصل ۴ پوشش داده می شود. قابلیتهایی که مدولاسیون خط برق برای ما فراهم می کند برای برطرف کردن چالشهای یادشده در فصل پیشین چشمگیر است. اما همچنان تلاشهای بیشتری باید صورت گیرد تا بتوان بر بستر آن روشی اتکاپذیر ساخت. چرا که در یک شبکه عملیاتی ممکن است حالتهای گوناگونی رخ دهد که برای هر یک باید اقدام متناسبی صورت گیرد. از جمله این حالتها می توان موارد زیر را برشمرد:

- ۱. برخورد سیگنالهای ارسال شده از دو یا چند مودم (نیاز به شناسایی و مدیریت برخورد سیگنالها بر روی رسانه)
- ۲. رخ دادن خطا در دادههای ارسالی در هنگام ارسال، بر روی خط برق یا دریافت (نیاز به مکانیسم شناسایی خطا و بازفرستادن داده)
 - ۳. ایمن نبودن رسانه و نگرانی از نشت اطلاعات (نیاز به فراهم کردن نوعی از رمزگذاری دادهها)
 - ۴. وجود چندین دستگاه متصل به خط (نیاز به تخصیص شناسه یکتا به هر کدام)

حالتهای یک، دو و چهار در لایه پیوند و دو و سه در لایه انتقال از پشته شبکه مدیریت می شوند. از آن جا که همبندی شبکه در خط برق را می توان خطی که در نظر گرفت از این رو شبکه تک سطحی خواهد بود. در نتیجه مفاهیم مسیریابی و هدایت و جود نخواهد داشت زیرا هر یک از دستگاهها به طور مستقیم با همه دستگاههای دیگر در ارتباط است. پس در این مدل اتصال، لایه شبکه وجود ندارد.

با توجه به توضیحات بالا ضرورت پیادهسازی کارت واسط شبکه که لایههای مورد نیاز از پشته شبکه را پیادهسازی می کند مشخص می شود.

³ Routing

¹ Topology

² Bus

⁴ Forward

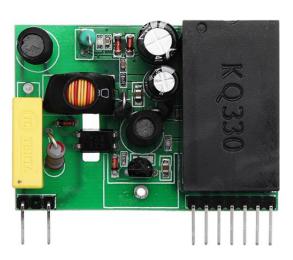
۱-۳ کارت واسط شبکه خط برق۱

کارتهای شبکه وظیفه متصل کردن رایانهها به شبکه را دارند. کارت شبکه خط برق نیز با پیادهسازی بخشهای مورد نیاز از پشته شبکه، وظیفه متصل کردن دستگاههای مختلف به یکدیگر از طریق خط برق را بر عهده دارد. کارت شبکه پیشنهادی دربردارنده یک مودم خط برق و یک میکروکنترلر خواهد بود.

۳-۱-۱- مودم خط برق KQ130-F

مودم خط برق وظیفه دارد دادههای دیجیتال دریافتی از میکروکنترلر را به سیگنالهای آنالوگ تبدیل کرده و بر روی خط برق قرار دهد. در همین هنگام دیگر مودمهای متصل، سیگنالهای آنالوگ را دریافت میکنند و در فرآیند دمدولاسیون آنها را به دادههای دیجیتال اصلی باز میگردانند. پس از آن داده دیجیتال را به میکروکنترلر ارسال میکنند و میکروکنترلر نیز در نهایت آن را برای دستگاه ارباب میفرستد.

مودم خط برق پیشنهادی KQ130-F میباشد که از مدولاسیون FSK استفاده میکند [۱۳]. این مودم از طریق پروتکل UART با میکروکنترلر در ارتباط میباشد. فرکانس سیگنال UART مورد نیاز برای ارتباط با مودم برابر با 9600 هرتز میباشد. بیت تقارن به کار برده نمیشود و شمار بیتهای پایان برابر با یک می باشد [۱۴].

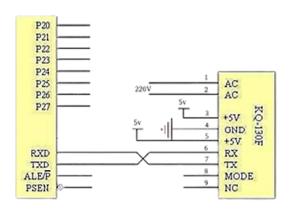
تصویر ۳-۱: نمایی از ماژول KQ۱۳۰-F

¹Powerline Network Card Interface (plNIC)

² Powerline Modem

³ Master Device

فصل سوم: روش پیشنهادی

تصویر ۳-۲: شماتیک شیوه اتصال مودم KQ۱۳۰-F به میکروکنترلر

این مودم دو مد کارکردی دارد، که با قرار دادن مقدار صفر ویا یک منطقی(یا Hi-Z) بر روی پایه MODE مشخص می گردد. در صورتی که پایه MODE مقدار یک منطقی داشته یا رهاشده باشد، بایتهای داده ارسالی را به همان شکل که هستند برای مودم ارسال می شوند. ولی اگر پایه یادشده بر روی صفر منطقی داده ارسالی را به همان شکل که هستند برای مودم ارسال می شوند. ولی اگر پایه یادشده بر روی صفر منطقی باشد نیاز است که پیش از ارسال بایتها، تعداد آنها برای مودم مشخص شود. برای مثال برای فرستادن رشته کاراکتری "Hello World!" باید رشته بایتی "اید رشته بایتی "اید رشته بایتی ارسالی می باشد [۱۴].

۳-۱-۳- میکروکنترلر STM32F030C8T6

برای به کاربردن مودم نیاز به یک میکروکنترلر هستیم که در نقش واسط به مدیریت مودم بپردازد. میکروکنترلر دادههای دریافتی از دستگاه ارباب را بافر کرده و با فرمت مدنظر مودم برای آن ارسال مینماید. از سوی دیگر بایتهای دریافتی از مودم را بافر میکند و سپس بایتهای داده را از آن جدا میکند و برای دستگاه ارباب میفرستند.

این میکروکنترلر از ۶ کیلو بایت رم برخوردار است که توانایی خوبی را در مدیریت و بافر کردن دادههای ارسالی و دریافتی به آن میدهد.

۲-۳- گرداننده کارت واسط شبکه خط برق

کارت واسط شبکه پیشنهادی نیاز به یک برنامه در دستگاه ارباب دارد تا به درستی با کارت واسط ارتباط برقرار کرده و اقدام به فرستادن و دریافت داده بکند. در ادامه به جزئیات این پشته شبکه بیشتر پرداخته می گردد.

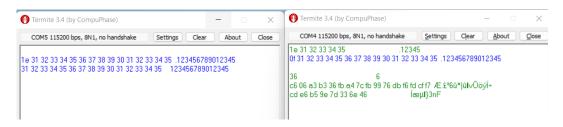
٣-٣- پشته شبكه طراحي شده

مجموعه برنامه گرداننده و کارت واسط شبکه پیشنهادی، لایههای موردنیاز از پشته شبکه را پیادهسازی می کنند. که در ادامه به کارکردهای مورد نیاز از هر لایه که باید در طرح پیشنهادی پیاده گردد، می پردازیم.

٣-٣-١ لايه پيوند

از آنجا که همبندی شبکه در ارتباط خط برق به صورت خطی میباشد، در نتیجه احتمال برخورد سیگنالهای ارسالی از سوی دستگاههای گوناگون وجود دارد، زیرا همه دستگاهها از یک رسانه مشترک استفاده میکنند و باید سازوکاری برای مدیریت دسترسی به رسانه ۲ به کار برده شود [۲].

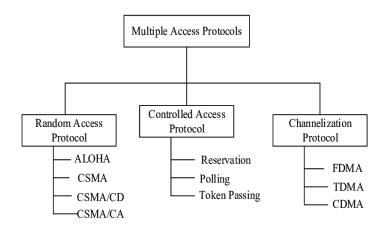

شکل ۳-۳: نمونهای از نتیجه برخورد که باعث خطا در دادههای دریافتی (سبز رنگ) میشود

¹ Driver

² Media Access Control

روشهایی که در مدیریت دسترسی رسانه به کار برده می شود را می توان به سه دسته در نظر گرفت. دسته اول روشهای تصادفی که در آنها هر یک از دستگاهها بدون داشتن دانشی از حضور و تلاشهای دیگر دستگاهها اقدام به فرستادن داده می کند. دسته دوم روشهای برپایه نوبت دهی پویا که در این روشها یک دستگاهها چنانچه دادهای برای فرستادن داشته باشن می توانند در فرصتی که برای به دست آوردنش رقابت کرده یا به نوبت به دست می آورند داده ی خود را ارسال نمایند. دسته سوم نیز روشهای تقسیم ایستای رسانه انتقال داده میان دستگاهها می باشد که گاهی اتلاف منابع زیادی را در بر خواهد داشت [۱۵].

شکل ۳-۴: دستهبندی انواع روشهای مدیریت دسترسی رسان

همچنین از آنجا که بستر خط برق به تنهایی اتکاپذیر نیست، نیاز میباشد که سازوکارهایی برای شناسایی خطا و آگاه کردن فرستنده از رخداد خطا و بازفرستادن داده تعیین گردد. به این سازوکارها به طور کلی بازفرستی خودکار می گویند.

همچنین باید شناسهای به هر یک از دستگاههای همبند تخصیص یابند که بتوان قابها را به درستی از فرستنده فرستاد و دستگاه گیرنده، به قاب ارسالی پاسخ دهد.

٣-٣-٢- لايه انتقال

پس نیاز قاببندی داده در لایه پیوند روشن شد. اما این قاببندی از آنجا که محدودیت بیشینه طول قاب را به پیام ارسالی اعمال می کند از این رو نمی توان داده هایی را با اندازهای بزرگتر از طول قاب فرستاد. برای حل این مهم نیاز است که تکه تکه سازی پیامی که از لایه کاربرد به لایه انتقال داده می شود، در این لایه پیاده سازی شود. ممکن است در الگوریتم پیاده سازی تکه تکه کردن نیز یک محدودیت حداکثر طول وجود

فصل سوم: روش پیشنهادی

داشته باشد و هر چند به ندرت گاهی پیامهای لایه کاربرد بزرگتر از این مقدار باشند که در این صورت خود لایه کاربرد باید آن را مدیریت کند.

یکی دیگر از دغدغهها در رابطه با این شبکه، خطر شنود داده میباشد. زیرا هر کس که به طور فیزیکی این امکان را (هر چند نامحتمل) بیاید که به سیم برق دسترسی پیدا کند، میتواند با یک مودم مناسب سیگنالها را بر روی فرکانسهای به کار رفته دریافت کرده و با بررسی و به دست آوردن روش مدولاسیون به کار رفته، به اطلاعات دادوستد شده در شبکه دسترسی یابد. از این رو باید یک روش رمزنگاری مناسب نیز در لایه انتقال تدبیر گردد.

۳-۴- جمعبندی

در این فصل تلاش کردیم رویکرد کلی را در راه حلی توضیح دهیم که برای مشکلات پیشرو در پیاده سازی شبکه های اینترنت اشیا پیشنهاد شد. اینکه چگونه می توان پشته شبکه ای را بر بسته خط برق به جای پشته TCP/IP ارائه داد که هم اتکاپذیری مناسب را ارائه دهد و هم مشکلات یادشده در کاربردهای صنایع را بهبود بخشد. در فصل بعدی به بررسی جزئیات این راه پیشنهادی می پردازیم.

فصل چهارم پیادهسازی و ارزیابی

پیادهسازی و ارزیابی

در این فصل روند طراحی و پیادهسازی برد کارت شبکه خط برق و گرداننده ی آن بررسی می شود. از آنجا که پروژه دارای بخش سخت افزاری و نرم افزاری می باشد، ناهمگون است و روند طراحی، پیاده سازی و آزمون و خطا اندکی دشوار تر از زمانی می باشد که کل سامانه نرم افزاری یا سخت افزاری باشد زیرا تعامل میان سخت افزار و نرم افزار مهم می گردد و وجود نویز در مدار، اتصالی در بخشی از مدار و اتصالات و یا آسیب دیدگی قطعات مدار می تواند با وجود پیاده سازی صحیح نرم افزار منجر به سردرگمی گردد.

۱-۴ پیادهسازی

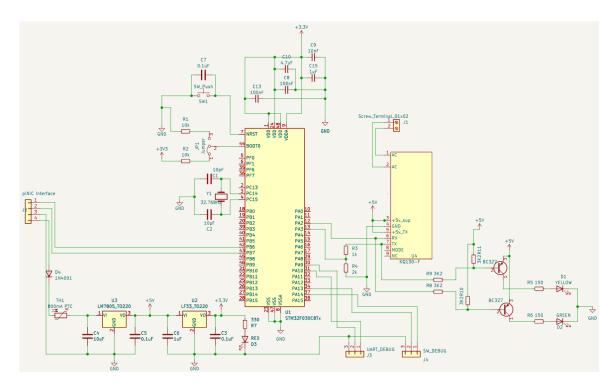
در این بخش نخست در رابطه با کارت شبکه خط برق صحبت خواهد شد اینکه طراحی مدار به چه صورت بوده و سپس در رابطه با شیوه پیادهسازی نرمافزار آن و اینکه از چه بستری برای توسعه برنامه آن استفاده شد، صحبت میشود. سپس در رابطه با بستر پیادهسازی گرداننده کارت شبکه و اجزای نرمافزاری آن صحبت خواهد شد.

۴-۱-۱- کارت شبکه خط برق

کارت شبکه برق به طور کلی از دو بخش برد فیزیکی و نرمافزار آن تشکیل شده است که در ادامه به شماتیک مدار، نرم افزار به کار رفته برای طراحی شماتیک و تدبیرهای در نظرگرفته شده در شماتیک میپردازیم و سپس به سراغ نرمافزار کارت شبکه خواهیم رفت.

۴-۱-۱-۱ شماتیک و قطعات مدار

در قسمت به بخشهای مختلف مدار مانند تغذیه، الای دیهای دریافت و ارسال داده، تدبیرهای ایمنی و پیشگیری از نویز به کار رفته در مدار می پردازیم.

شکل ۴-۱: نمودار شماتیک مدار کارت شبکه

شماتیک مدار که در شکل ۴-۱ نشان دادهشده است با نرمافزار متنباز طراحی شماتیک و شبیه-سازی KiCad طراحی شده است. در ادامه به توضیح بخشهای گوناگون شماتیک میپردازیم.

۴-۱-۱-۱-۱-بخش تغذیه

از آنجا که مودم KQ130-F تغذیه پنج ولت نیاز دارد [۱۴]، از رگولاتور LM7805 با بسته بندی دیپ استفاده شده است که سه پایه دارد. (U3) این رگولاتور می تواند بیشینه جریان ۱.۵ را آمپر در سطح ولتاژ پنج ولت فراهم کند. که البته برای کارکردن با بیشینه جریان نیاز به یک گرماپخش کن میباشد. کمترین ولتاژ ورودی برابر با ۷.۵ ولت و بیشینه ولتاژ ورودی ۱۶ ولت میباشد [۱۶].

همچنین میکروکنترلر STM32 نیز نیاز به تغذیه ۳.۳ ولت دارد که برای فراهم کردن آن از رگولاتور LF33 استفاده شده است که بستهبندی آن دیپ میباشد. (U2) کمترین ولتاژ ورودی آن برابر با ۳.۸ ولت میباشد. و بیشینه جریانی که فراهم میکند برابر با ۵۰۰ میلی آمپر میباشد [۱۷].

¹ DIP

² Heat Sink

برای پیشگیری از آسیب رسیدن به قطعهها در صورت اتصال وارونه پایانهای اصلی تغذیه از دیود یکسو کننده بر سر راه تغذیه اصلی استفاده شده است. (D4) از این رو چنانچه به تصادف پایانهها وارونه بسته شوند جریان بسیار کمی از مدار گذر خواهد کرد و به قطعات آسیب نخواهد رسید.

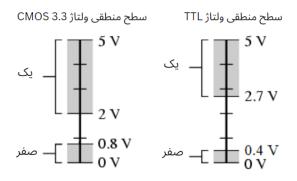
۴-۱-۱-۱-۲ مدار نمایانگر دریافت و ارسال داده

برای ایرادیابی و نمایش وضعیت کارت شبکه در هر لحظه دو چراغ ال ای دی در نظر گرفته شده است که یکی از آنها برای نمایش دریافت بایتهای ورودی (رنگ سبز) و دیگری برای نمایش بایتهای ارسالی میباشد. (رنگ زرد) این دو ال ای دی در شماتیک قطعههای D1 و D2 میباشند. برای گرداندن این چراغها نمی توان به طور مستقیم خطهای سیگنال را استفاده کرد زیرا می تواند منجر به آسیب رساندن به پایههای سیگنال داده شود.

از این رو از ترانزیستورهای PNP با شماره BC327 استفاده شده است که در شماتیک قطعات مشخص شدهاند. پایه امیتر این ترانزیستورها به یک منطقی متصل شده است که با یک منطقی سیگنال داده که به پایه بیس ترانزیستور متصل شده، برابر میباشد.

۴-۱-۱-۱-۳ اتصال میکروکنترلر و مودم

همانگونه که در فصل پیش گفته شده مودم KQ130-F از ارتباط UART استفاده می کند. اتصال ها در این ارتباط ساده است یایه Rx به یایه Tx متصل میگردد.

شکل ۴-۲: سطح منطقی ولتاژ در هر یک از تکنولوژیهای به کار رفته

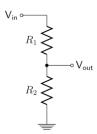
¹ Emitter

² Base

همانگونه که در تصویر ۱-۰ مشخص است با وجود اختلاف در سطح ولتاژ منطقی در مودم (سمت راست) و میکروکنترلر (سمت چاپ) مشخص است که دو دستگاه می توانند به بدون مشکل از نظر تفسیر سطوح منطقی با یکدیگر صحبت بکنند.

تنها مسئلهای که باید به آن توجه شود اختلاف ولتاژ سطحهای منطقی مودم و میکروکنترلر x.x میباشد که در اولی سطح منطقی یک برابر با پنج ولت میباشد و در دومی سطح منطقی یک برابر با x.x ولت میباشد. این در اتصال x.x میکروکنترلر به x.x مودم اشکالی ایجاد نمیکند ولی در اتصال x.x میکروکنترلر به x.x مودم ممکن است که پایه میکروکنترلر آسیب ببیند زیرا ولتاژ در حالت بیکار x.x برابر با پنج ولت میباشد و ممکن است پایه x.x ولتی میکروکنترلر آن را تحمل نکرده و آسیب ببیند.

از این رو از تقسیم کننده ولتاژ مقاومتی استفاده شد که مفهوم آن ساده است و اساس آن افت ولتاژ سیگنال به هنگام گذر از مقاومت می باشد.

شكل ۴-۳: شماتيك مدار تقسيم كننده ولتاژ

تصویر * مدار کلی تقسیم کننده مقاومتی ولتاژ را نشان میدهد و با توجه به این مدار و رابطه * ولتاژ خروجی تقسیم کننده (* به دست می آید.

$$V_{out} = rac{V_{in} imes R_2}{R_1 + R_2}$$
 رابطه ۱-۴

در مدار تقسیم کننده مقاومتی ولتاژ برای R1 مقدار یک کیلو اهم و برای R2 مقدار دو کیلو اهم در نظر گفته شده است. که در این صورت اگر $V_{\rm in}$ برابر با پنج ولت باید $V_{\rm out}$ طبق رابطه $V_{\rm in}$ بدست می آید:

$$V_{out} = \frac{\Delta v \times 7k}{7k + 1k} \cong \text{r.rf}v$$

¹ Idle

در نتیجه با این مدار تقسیم کننده پنج ولت به ۳.۳۴ ولت تبدیل می شود که به خوبی برای پایه میکروکنترلر مناسب می باشد.

۲-۱-۱-۴ نرمافزار میکروکنترلر

نرمافزار میکروکنترلر به زبان سیپلاسپلاس/سی و بر بستر STM32CubeMX نوشته شده است. این چهارچوب نرمافزاری متن باز توسط شرکت STM32 برای میکروکنترلرهای خود فراهم شده و در آن کتابخانههای پایه برای کار با واحدهای سختافزاری مانند ADC ،TWI ،UART پیادهسازی شده است. همچنین در محیط توسعه STM32CubeIDE امکان به کاربردن واحدهای نرمافزاری نیز فراهم شده است مانند رمزنگاری WolfSSL و کتابخانههای گرافیکی [۱۸].

در پیادهسازی نرمافزار میکروکنترلر از وقفههای سختافزاری برای ارسال دادهها به و دریافت دادهها از USART استفاده شد. به این صورت که هرگاه دادهی تازهای دریافت شود در ثبات داده دریافتی (USART_RDR) قرار داده می شود و به طور خودکار پرچم خالی نبودن ثبات داده ورودی (RXNE) در ثبات وقفه و وضعیت (USART_ISR) یک شود و وقفه خالی نبودن ثبات دریافت، رخ میدهد. افزون بر این وقفه خالی بودن ثبات داده ارسالی (USART_TDR) هنگامی رخ می دهد که از پیش دادهای در این ثبات ریخته شده باشد و پس از ارسال موفقیت آمیز ثبات خالی گردد [۱۹].

لازم به ذکر است که باید برای استفاده از وقفهها بیت فعالسازی متناظرشان را نیز در ثبات کنترل فعال کرد. برای فعال کردن وقفههای خالی نبودن ثبات دریافت داده، باید بیت RXNEIE را در ثبات TXEIE ترایر با یک قرار داد. برای فعال کردن وقفه خالی بودن ثبات ارسال نیز باید بیت USART_CR1 را در ثبات کنترل یاد شده برابر با یک قرار داد [۱۹].

همچنین برای فعالسازی کلی هر یک از خطوط وقفه باید بیت متناظر با آن خط وقفه در NVIC فعال گردد. از این رو باید این بیتها را برای واحدهای USART1 و NVIC در NVIC فعال کرد.

به علاوه برای فعال سازی هر یک از واحدهای جانبی به کار رفته مانند USART2 و USART1 و USART1. [۱۹] . آباید کلاک فعال شود. که برای اینکار باید بیتهای متناظر در ثبات کنترل واحد RCC فعال گردد

¹ C/C++ Programming Language

² Framework

³ Library

۲-۱-۴ گرداننده کارت شبکه

در پیادهسازی کارت شبکه از چهارچوب NET. استفاده و زبان #C انتخاب شد. محیط توسعه یک پارچهای که در آن پیادهسازی برنامه گرداننده انجام گردید، Visual Studio 2022 میباشد. پشته شبکه که متشکل از کارت شبکه و گرداننده آن میباشد، همان طور که در فصل پیش گفته شد قابلیتهایی از لایههای پیوند و انتقال را دربر می گیرد که در ادامه به توضیح جزئیات هر یک می پردازیم.

4-1-۲-1 لايه پيوند

این لایه در پشته شبکه طراحی شده، قطعه ارا از لایه انتقال میگیرد و آن را در درون یک قاب قرار می دهد. در این لایه کنترل خطا برای سرآیند و برای داده، درخواست خود کار بازفرستی و تخصیص شناسه به کارتهای شبکه، پیاده سازی شده است. با توجه به این، ساختار هر قاب لایه پیوند مطابق با شکل ۱-۱ می باشد:

جدول ۴-۱: ساختار قاب لایه پیوند

پرچمها	طول داده	شناسه	شناسه	درهمشده	شناسه	داده	کد بررسی
سه بیت	پنج بیت	گيرنده	فرستنده	سرآيند	پنجره	تا ۳۱	افزونگی دورهای ^۲
		چهار بیت	چهار بیت	چهار بیت	چهار بیت	بایت	دو بایت

طول سرآیند در قاب برابر با سه بایت میباشد، و طول کد بررسی افزونگی دورهای نیز برابر با دو بایت است از این رو حداکثر کارایی در این لایه برابر با ۸۳ $\simeq 1۰۰ \times \frac{۲۹}{70}$ درصد میباشد. در ادامه به توضیح هر یک از این زمینهها در قاب میپردازیم.

4-1-7-1- يرجمها

پرچمها نوع قاب را مشخص می کنند. به طور کلی چهار نوع قاب وجود دارد که به شرح زیر می باشند:

۱. قاب داده: این قاب دربردارندهی دادهای است که لایه پیوند از لایه بالایی دریافت کرده و پس از قرار دادن در قاب ارسال می کند.

¹ Segment

² CRC

³ Field

- ۲. قاب تأیید داده: پس از آنکه یک فرستنده قابی را ارسال می کند در صورتی که قاب گیرنده یکتایی داشته باشد، گیرنده پس از بررسی صحت سرآیند و دادهی قاب، باید قاب تأیید داده را برای فرستنده ارسال کند تا فرستنده از دریافت درست داده اطمینان حاصل کرده و قاب بعدی را ارسال نماید. قاب تأیید دارای زمینههای داده و کد بررسی افزونگی دورهای نمی باشد. از این رو اندازه آن تنها سه بایت است.
- ۳. قاب عدم تأیید داده: چنانچه گیرنده ی یکتای قاب با بررسی زمینههای کنترل خطا دریافت که قاب خطادار است، برای فرستنده قاب عدم تأیید داده را ارسال مینماید و فرستنده پس از دریافت این پیام دوباره قاب داده کنونی را ارسال مینماید. این قاب دارای زمینههای داده و کد بررسی افزونگی دورهای نمی باشد. از این رو اندازه آن تنها سه بایت است.
- ۴. قاب تخصیص شناسه: سازوکار تخصیص شناسه به کارتهای شبکه می تواند پویا می باشد از این رو هر یک از کارتهای شبکه پس از اتصال به خط برق می توانند در صورت امکان برای دریافت شناسه کارت شبکه با دیگر کارت شبکه های موجود بر روی خط برق مذاکره کنند. در این فرآیند از این نوع قابها استفاده می گردد.

۴-۱-۲-۱-۲ طول داده

طول دادهای که از لایه بالاتر دریافت شده در این زمینه مشخص می گردد. لازم به ذکر است که برخی از انواع قابها دادهای از لایه بالاتر ندارند و صرفا برای انجام هماهنگیها درون لایه پیوند در رسانه دادوستد می گردند. از این رو طول داده این قابها برابر با صفر خواهد بود.

از آن جا که اندازه این زمینه برابر با پنج بیت و طول کد CRC نیز دو بایت میباشد، بیشینه طول داده قابل حمل در هر قاب برابر با $\Upsilon = \Upsilon = \Upsilon = \Upsilon$ بایت میباشد.

۴-۱-۲-۱-۳ شناسههای کارت شبکه

برای مشخص کردن فرستنده و گیرنده از این زمینهها استفاده می گردد، طول هر کدام برابر با چهار بایت می باشد، از آنجا که شناسه صفر غیرمجاز می باشد و شناسه ۱۵ نیز برای همه پخشی است، تعداد کل شناسههای مجاز برای کارتهای شبکه برابر با ۱۴ می باشد.

۴-۱-۲-۱-۴ درهمریخته سرآیند

برای آنکه از درست بودن شناسه فرستنده و گیرنده و طول داده مطمئن شویم باید از سازوکار شناسایی خطا برای سرآیند استفاده شود. از میان سازوکارهای موجود روش درهمسازی به کار برده شد. در این روش زمینه های دیگر موجود در سرآیند را درهم کرده و چهار بیت نخست رشته درهم را در این زمینه قرار می دهیم.

4-۱-۲-۱-۵ شناسه پنجره

این زمینه در سازوکار درخواست خودکار بازفرستی نقش مهمی دارد. هنگامی که لایه پیوند دادهای از لایه بالاتر دریافت میکند به قاب دربردارنده آن یک شماره پنجره اختصاص میدهد که در این زمینه از قاب نوشته میشود. گیرنده پس از دریافت این قاب میتواند از طریق همین شماره پنجره برای فرستنده مشخص کند که کدام قاب دچار خطا گشته و نیازمند ارسال دوباره است یا اینکه به درستی دریافت شده و میتواند برای ارسال قاب داده بعدی استفاده گردد.

۴-۱-۲-۱-۶ داده و کد بررسی افزونگی دورهای

در زمینه داده، دادههای دریافت شده از لایه بالاتر قرار داده می شود. همچنین کد بررسی افزونگی دورهای برای این داده محاسبه می شود و در زمینه مربوط به خود قرار داده می شود. گیرنده وقتی یک قاب مربوط به خود را دریافت کرد، صحت آن را بررسی می کند. برای این کار زمینه درهمریخته سرآیند را با درهم ریختهای که خود گیرنده از سرآیند محاسبه کرده، مقایسه می کند و اگر برابر نبودند قاب عدم تأیید برای فرستنده ارسال می شود. در صورت برابر بودن آنگاه کد بررسی افزونگی برای زمینه داده ی قاب دریافتی محاسبه می گردد و سپس با زمینه کد بررسی افزونگی درون قاب مقایسه می شود و چنانچه برابر بودند آنگاه قاب تأیید برای فرستنده ارسال می شود. در غیر این صورت قاب عدم تأیید برای فرستنده ارسال خواهد شد.

4-1-7-7 لايه انتقال

از آنجا که ممکن است دادههای لایه کاربرد از حداکثر طول قاب در لایه پیوند طولانی تر باشند باید سازوکاری طراحی کرد برای آن که ارسال دادههای طولانی ممکن شود. همچنین اگر دادهها رمزگذاری

نشده باشند، با دسترسی به سیم برق و شنود آن می توان به اطلاعات شبکه دسترسی پیدا کرد. در نتیجه نیاز است که سازوکاری برای رمزگذاری دادههای لایه کاربرد در نظر گرفته شود. این موارد در لایه انتقال پیاده سازی می شود. در ادامه زمینه های قطعه لایه انتقال و جزئیات رمزگذاری و تکه تکه سازی توضیح داده می شود.

جدول ۴-۲: ساختار قطعه لایه انتقال

تکههای بیشتر ۱	شناسه قطعه	شناسه تکه	داده
یک بیت	چهار بیت	سه بیت	تا ۸×۲۹ بایت

۲-۱-۲-۱-۴ تکه تکه کردن

چنانچه دادههای لایه کاربرد بزرگتر از بیشینه طول قاب در لایه پیوند باشد با تکهتکه کردن داده و قرار دادن آن در قطعههای پشت سرهم می توان ارسال آن را مدیریت کرد. برای آن که بتوان دادههای متفاوت را به طور همروند ارسال کرد از شماره ی قطعه و برای مشخص کردن ترتیب تکهها در هر قطعه از شماره ی تکه استفاده می شود. همچنین برای مشخص کردن آخرین تکه از یک قطعه از پرچم تکههای بیشتر استفاده می شود. این پرچم چنانچه صفر باشد یعنی همچنان بسته آخر دریافت نشده است و در غیر این صورت یعنی بسته نهایی دریافت شده است و می توان با مرتبسازی تکهها کل قطعه را به لایه بالاتر تحویل داد.

۴-۱-۲-۲-۲- رمزگذاری

رمزگذاری یکی از مهمترین فنونی است که برای امنیت دادهها در پشته شبکه به کاربرده شده است. رمزگذاری نامتقارن نیاز به رد و بدل کردن کلید خصوصی و عمومی میباشد و به طور کلی طول این کلیدها نسبت به پهنای باندی که مودم ارائه می کند زیاد میباشد. برای مثال در رمزگذاری RSA کلید میتواند اندازهای برابر با ۱۲۸، ۲۵۶ یا ۵۱۲ بایت داشته باشد. از این رو از رمزگذاری نامتقارن استفاده نشده است.

¹ More Fragments

² Concurrent

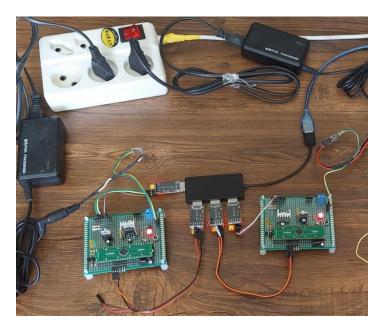
اما در روشهای رمزگذاری متقارن از آنجا که کلید در میان فرستنده و گیرنده مشترک میباشد نیازی به تبادل کلید نمیباشد و از این رو سربار کمتری بر روی شبکه ایجاد میکند. در نتیجه برای رمزگذاری در این پشته شبکه از رمزگذاری متقارن AES با کلید ۱۲۸ بیتی استفاده شد.

۴-۲- خروجی و ارزیابی

روند ایرادیابی و رفع آن در حین توسعه دستگاه چند مرحله را در بر گرفت. به دلیل ساده و سریعتر بودن شبیه سازی نرمافزاری، در این مراحل تا جای ممکن از این ابزار استفاده شد. چراکه امکان توسعه موازی و دقیق نرمافزار و سختافزار پروژه را فراهم می کرد. پس تکمیل نسخه نهایی به ارزیابی کارایی پشته شبکه می پردازیم.

۴-۲-۲ ایرادیابی

در این بخش به مراحل ایرادیابی و موردهای آزمونی که به کار رفت پرداخته می شود. این مراحل از آن جهت ضروری می باشند که اگر موردهای آزمون مناسبی طراحی نشده باشد، امکان دارد برخی از ایرادهای اساسی هم چنان در ساختار کلی طراحی شده برای پشته و یا پیاده سازی آن پنهان شده باشند. در نتیجه ی پنهان ماندن این ایرادها در ارزیابی نهایی تأثیر منفی خواهد گذاشت. در این بخش تلاش شد به طور گسترده با آزمودن جداگانه و سپس یکپارچه شده لایه فیزیکی و نرمافزاری پشته، امکان پنهان ماندن ایرادهای اساسی از بین برده شود.

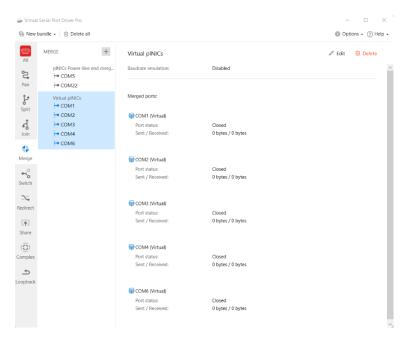
شکل ۴-۴: نرمافزار میکروکنترلرها به طور مستقل از مودم ایرادیابی شد

در مرحله نخست ایرادیابی، نرمافزار میکروکنترلرهای کارت شبکه به طور مستقل از گرداننده و مودم ایرادیابی شد. بررسی به کارگیری درست وقفهها، ایرادیابی بافر کردن دادههای ارسال و دریافتشده از سمت گرداننده یا مودم و الای دیهای نمایانگر ارسال و دریافت داده از جمله کارهای انجام شده در این مرحله بود. همچنین در این مرحله مشخص شد که بر خلاف ادعای مستند مودم KQ130-F حالت پیشفرض کارکرد مودم که رها گذاشتن پایه MODE است به درستی عمل نمی کرد و دادههای دریافتی در این حالت کارکردی به عموماً صحیح نبودند، ولی MODE دیگر که با صفر کردن این پایه فعال می شد به درستی عمل می کرد.

به طور موازی، گردانندههای کارت شبکه نیز به جای آنکه مستقیم به دستگاهها متصل شده باشند و دستگاه ها نیز به خط برق، از طریق درگاههای سریال مجازی که به هم پیوند خورده بودند با یکدیگر در ارتباط بودند به این ترتیب ارتباط آنها کاملا نرمافزاری بود و در این مرحله امکان ایرادیابی گرداننده به صورت مستقل از سختافزار فراهم شد. برای ایجاد و پیوند زدن درگاههای مجازی از نرم افزار Serial Port Driver استفاده شد.

¹ Virtual Serial Port

² Bind

شکل ۴-۵: شیوه ایجاد همبندی خطی مجازی در روند ایرادیابی گرداننده

در مرحله بعدی کارتهای شبکه نیز به طور مستقل از گرداننده ایرادیابی شد. در این مرحله نیز نرم افزار Virtual Serial Port Driver برای پیوند زدن درگاههای فیزیکی به کاربرده شد. همان گونه که در شکل ۴-۲ مشخص است کارتهای شبکه از طریق سیم برق به یک دیگر متصل شدهاند و از سوی دیگر نیز به طور دستی و بدون گرداننده دادهها را دریافت و ارسال می کنند.

شکل ۴-۶: دو کارت شبکه به خط برق متصل شدهاند و به صورت دستی ایرادیابی می گردند

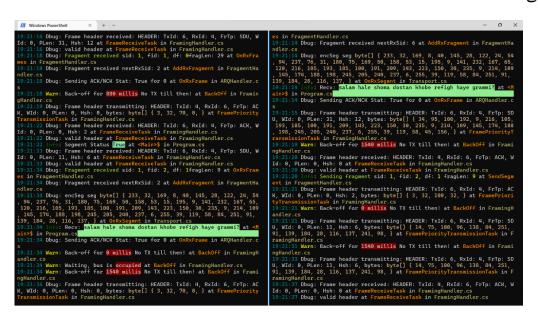
در مرحله بعدی، نرمافزار گرداننده و کارتهای شبکه با یکدیگر یکپارچه شدند و پشته شبکه به طور کامل ایرادیابی شد. برای انجام موردهای آزمون ایک برنامه کنسولی نوشته شد که در آن از گرداننده کارت شبکه برای ارسال پیامهایی که از طریق کنسول از کاربر دریافت می شد، استفاده شد و پس از آن که

1 1

¹ Test Case

² Console Application

گرداننده یک پیام را دریافت کرد نیز، داده بر روی کنسول نمایش داده می شد. همچنین برای ارزیابی و ایرادیابی فرآیندها بر روی کنسول نمایش ایرادیابی فرآیندها بر روی کنسول نمایش داده می شد.

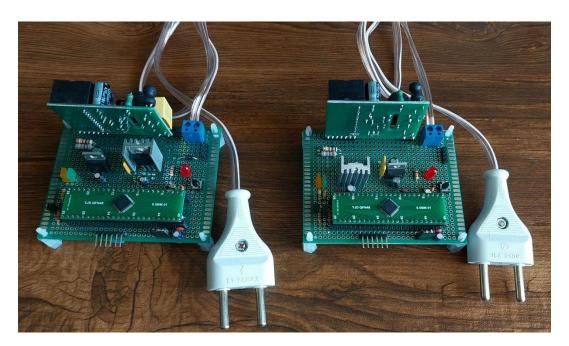

شکل ۴-۷: نمونهای از استفاده از کل پشته شبکه برای ارسال دادههای لایه کاربرد در برنامه کنسولی

در شکل ۴-۴ می توان ارسال موفقیت آمیز یک پیام لایه کاربرد که طولی بیش از ۲۹ بایت (بیشترین طول داده در قاب لایه پیوند) را مشاهده کرد. این پیام نخست در لایه کاربرد رمزگذاری شده و سپس تکه تکه سازی شده و هر تکه به لایه پیوند داده می شود. رسیدن داده ها به طور صحیح به گیرنده ی دلخواه و قاب بندی برای هر یک از تکه ها به طور جداگانه و پیشگیری و مدیریت برخورد قاب ها بر روی خط برق در لایه پیوند مدیریت می شود.

۴-۲-۲ ارزیابی

با طی شدن مراحل ایرادیابی که در ۴-۲-۲ به آن پرداخته شد، وظایف کارت شبکه و گرداننده و سپس کارکرد یکپارچه پشته شبکه بررسی و تکمیل شد. در این بخش پشته شبکهی تکمیل شده با توجه به اهدافی که در روش پیشنهادی در نظر گرفته شده بود، مورد ارزیابی قرار می گیرد.

شکل ۴-۸: برد فیزیکی نهایی کارت شبکه خط برق

یکی از پارامترهای مهم در ارزیابی کارایی لایه پیوند شیوه یه کار رفته در مدیریت رسانه میباشد که در اینجا CSMA نامصرانه ابه کار برده شده، این روش نرخ کارایی بالاتری نسبت به روش ALOHA دارد و از دیگر سوی اندکی نیز پیچیده تر است. برخورد بر روی رسانه به دو روش می تواند دریافت داده را با مشکل روبهرو بکند: ۱) آنکه طول قاب تغییری نکند اما داده خراب باشد که در این صورت لایه پیوند با بررسی زمینههای کنترل خطا به خرابی پی برده و قاب عدم تأیید داده را برای فرستنده ارسال می کند. ۲) آنکه طول قاب دریافتی تغییر کند که در این صورت گیرنده در تفسیر قاب با مشکل جدی روبهرو خواهد شد. برای مثال در زمینه طول داده سرآیند اعلام می شود که طول زمینه ی داده ۱۲ بایت میباشد ولی به دلیل برخورد کمتر از ۱۲ بایت برای زمینهی داده دریافت می شود و هنگامی که قاب یا قابهای بعدی دریافت می شود به اشتباه به عنوان بخشی از زمینه ی داده قاب پیشین در نظر گرفته می شوند. در این حالت پشته شبکه پیاده سازی شده بررسی می کند که اگر دریافت بایتهایی با طول مشخص بیشتر از زمان معقول به طول بینجامد، آن رشته بایتی به کل مردود شود. به این ترتیب در تفسیر رشته بایتهای دریافتی معقول به طول بینجامد، آن رشته بایتی به کل مردود شود. به این ترتیب در تفسیر رشته بایتهای دریافتی بعدی دچار مشکل نخواهیم شد.

٣۶

¹ Nonpersistent CSMA

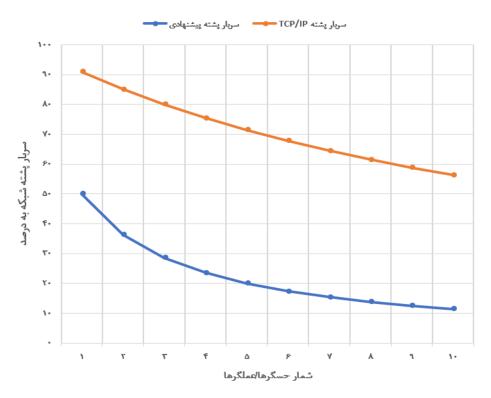
با توجه به موارد ذکر شده، مدیریت برخورد در پشته شبکه مورد ارزیابی قرار گرفت. در روند ارزیابی تلاش شد که مورد آزمونی طراحی گردد که در اثر برخورد، هر دو حالت خرابی داده ظاهر گردد و شیوه مدیریت پشته در هر دو حالت ارزیابی شود. نتیجه ارزیابی عملکرد پشته در هنگام برخورد مطابق با جدول ۴-۳ میباشد. این نتایج از ۲۰ بار تکرار مورد آزمون -که ارسال همزمان داده طولانی توسط دو کارت شبکه به منظور ایجاد برخورد در رسانه بود- حاصل شد.

نرخ موفقیت در مدیریت	نوع خرابی		
۸۵ درصد	خطا در طول داده		
۹۰ درصد	خطا در محتوای سرآیند		
۸۵ درصد	خطا در محتوای داده		

جدول ۴-۳: نرخ موفقیت در مدیریت انواع خرابیهایی که بر اثر برخورد ایجاد میشوند

منظور از موفقیت در جدول * – * مدیریت موفقیت آمیز برخورد میباشد به این معنی که خطا یافت شود و از بروز تبعات آن پیشگیری گردد. این موفقیت برای خطا در طول داده به این معنی است که در تفسیر قابهای بعدی دچار اشتباه نشویم، برای خطا در محتوا و سرآیند نیز به این معنی است که خطا شناسایی گردد و قاب عدم تأیید ارسال گردد. نتایج جدول * – * به دلیل استفاده از کد بررسی افزونگی دورهای ۱۶ بیتی با چند جملهای * * * * * * * برای زمینه داده (که در پروتکل مدباس * نیز به کار برده می شود) و درهم ریخته * بیتی برای سرآیند قابل توجه است.

¹ Modbus

شکل ۴-۹: سربار پشته شبکه پیشنهادی و TCP/IP در شبکه مدیریت انرژی بر حسب شمار حسگرها یا عملگرها

برای ارزیابی دقیق تر نیاز است که گذردهی کلی دستگاههای شبکه و سربار پشته شبکه را نیز بررسی کرد. به طور کلی بر اساس مثالی که در فصل یک برای شبکه مدیریت انرژی زده شد، سربار پیامهای لایه کاربرد بر حسب تعداد حسگرها یا عملگرهای دستگاه مطابق با شکل ۴-۹ خواهد بود. همان طور که در این نمودار مشخص است با افزایش تعداد حسگرها یا عملگرها سربار شبکه نیز کاهش می یابد زیرا طول پیام لایه کاربرد افزایش می یابد.

می توان به طور میانگین تعداد حسگرها/عملگرها را در یک شبکه مدیریت انرژی برابر با ۴ عدد دانست. از این رو سربار شبکه در چنین کاربردی برابر با ۲۰ درصد خواهد بود. که نسبت به پشته TCP/IP بهبود قابل توجهی می باشد.

۴-۳- جمعبندی

در این فصل به طور کلی به پیادهسازی، ایرادیابی و ارزیابی عملی پشته شبکه پرداخته شد. در زیرفصل پیادهسازی از بخش سختافزاری پشته که دربردارنده جزئیات شماتیک مدار کارت شبکه بود تا بخش نرمافزاری آن که دربرگیرنده جزئیات و قابلیتهای لایههای پیوند و انتقال مانند ساختار قاب و قطعه بود،

بررسی شد. در زیربخش ایرادیابی مراحل طی شده برای یافتن خطا و اصلاح آنها، از استفاده از روشهای شبیه سازی استفاده شده برای ایرادیابی مستقل سختافزار و نرمافزار تا یکپارچه سازی پشته مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت نیز در زیربخش ارزیابی، کمیتهای گوناگون قابل اندازه گیری پشته مانند سربار پشته در ارسال پیامهای لایه کاربرد و نرخ موفقیت در مدیریت رسانه محاسبه شد.

فصل پنجم جمعبندی و پیشنهاد کارهای آتی

جمعبندی و پیشنهاد کارهای آتی

در فصلهای یک تا چهار در رابطه با شیوه ضرورت طراحی، پیادهسازی و ارزیابی پشته شبکهی مناسب برای کاربردهایی مانند ساختمانهای هوشمند و سیستمهای مدیریت انرژی صحبت شد. اکنون می توان به این جمع بندی پرداخت که روش پیشنهاد شده تا چه اندازه در حل مشکلات طرح شده در فصل یک موفق بوده، سودها و عیبهای آن چیست، در چه مواردی عملکرد بهتری دارد و چه کارهایی در آینده می توان برای بهبود این پشته شبکه در نظر گرفت.

۱ –۵– جمعبندی

در ارزیابی که در فصل چهار درباره مقایسه کارایی پشته شبکه پیشنهادی با پشته شبکه TCP/IP انجام شد، به طور قابل توجهی پشته پیشنهادی سربار کمتری دارد. علت آن را میتوان بیش از اندازه پیچیده بودن پشته TCP/IP برای بیشتر کاربردهای اینترنت اشیا در نظر گرفت. زیرا در این کاربردها شبکهها معمولا تک سطحی میباشند، این بدان معنی است که گیرنده و فرستنده به طور مستقیم با یکدیگر در ارتباط هستند و همبندی شبکه به صورت خطی، ستارهای ایا حلقه آمیباشد. در نتیجه نیاز به هدایت و مسیریابی بستهها نیست. همچنین در چنین شرایطی برخی کاربردهای دیگر مانند کنترل ازدحام نیز کاربردی ندارد. در نتیجه لایه شبکه و برخی از ویژگی های لایه انتقال در چنین کاربردهایی سربار بیهوده بر پشته خواهد گذاشت. این مسئله به طور دقیق تر در شکل 3-9 نشان داده شده است.

با توجه به گذردهی به نسبت پایین مودم KQ130-F که واسط ارتباطی آن UART با نرخ باد ۹۶۰۰ میباشد، به نظر میرسد با افزایش تعداد دستگاههای متصل به شبکه، خط شلوغ شده و نرخ برخورد افزایش یابد [۱۴]. این باعث میشود که گذردهی خط تا حدودی هدر برود زیرا بستههایی که همزمان بر روی خط قرار می گیرند خراب خواهند شد و عملا بی فایده هستند. اما با این وجود زمانی برای ارسال آنها بر روی خط صرف شده است. همچنین به دلیل افزایش رقابت میان دستگاههای روی خط، تأخیر ارسال نیز افزایش خواهد یافت. این مشکل در روشهای مدیریت دسترسی به رسانه که تصادفی هستند مانند

¹ Start

² Token Ring

³ Baud Rate

CSMA و ALOHA وجود دارد. زیرا هیچ قرارداد و فهم مشترکی میان دستگاهها برای اولویتبندی دسترسی به رسانه وجود ندارد و دستگاهها به ذات به صورت تصادفی به خط دسترسی خواهند داشت.

هرچند این به خودی خود مشکلی بر اساس پیشفرضهای مشخص شده در معرفی مسئله ندارد. چرا که هدف ارائه راهکاری برای شبکههایی با دستگاههای ساده و ارزان و نرخ تولید و تبادل داده پایین بوده است. ضمن اینکه با به حداقل رساندن سربار پشته شبکه در این پژوهش تلاش شد که کارایی کلی آن افزایش یابد. در نتیجه در مواردی که تعداد دستگاهها به نسبت اندازه پیامهای لایه کاربرد کم باشد، این مشکل وجود نخواهد داشت و دستگاهها روان از خط برق استفاده کرده و به دادوستد داده می پرداند.

همچنین به دلیل آن که الگوریتم AES داده ها را به طور بلوک بلوک پردازش می کند، به طور میانگین طول داده رمزشده بیشتر از طول داده خام می باشد، برای مثال چنانچه رشته داده لایه کاربرد که دردست ارسال است پنج بایت باشد، با رمز کردن آن با الگوریتم AES با کلید ۱۲۸ بیتی، طول داده رمزشده برابر با ۱۶ بایت خواهد شد که بیش از سه برابر طول داده اولیه می باشد ولی چنانچه طول رشته داده اولیه ۴۵ بایت باشد، حجم داده رمزشده برابر با ۶۴ بایت خواهد شد که نسبت به داده خام تنها ۸.۵ درصد افزایش می یابد. از این رو سربار رمزگذاری بسیار وابسته به طول پیامهای لایه کاربرد می باشد و هرچه طول داده لایه کاربرد کمتر باشد، سربار بیشتر است و وارون آن.

به طور کلی در کاربردهایی که در فصل معرفی مسئله هدف قرار گرفتند، طول رشته دادههای لایه کاربرد کمتر از ده بایت میباشد از این رو سربار رمزگذاری در این کاربردها دستکم برابر با ۶۰ درصد میباشد. در نتیجه یک رابطه الاکلنگی میان کارایی و امنیت در این موارد وجود خواهد داشت و بر اساس کاربرد باید تصمیم گرفت که کدام روش را به کار برد. برای مثال چنانچه شمار دستگاههای متصل به شبکه زیاد باشد و امنیت نیز چندان در اولویت نیست، بهترین روش آن است که از رمزگذاری استفاده نشود زیرا با افزایش سربار رمزگذاری طول قطعههای ارسالی افزایش مییابد و از آنجا که تعداد دستگاهها نیز زیاد است، رقابت برای دسترسی به خط برق افزایش مییابد.

۲–۵– پیشنهاد کارهای آتی

یکی از مهمترین کارها برای بهبود پشته شبکه میتواند استفاده از یک مودم با نرخ ارسال بالاتر باشد، زیرا نه تنها ظرفیت پشته شبکه را افزایش میدهد و قابلیت اتصال دستگاههای بیشتر با پیامهای بزرگتر را فراهم میکند. بلکه میتوان با افزایش اندازه سرآیند، کاربردهای پشته شبکه را ارتقا داد. برای نمونه میتوان چندین زیرشبکه مجازی تشکیل داد به منظور بازارسال پیامهایی که باید مسیرهای دورتری را بپیمایند و با تضعیف سیگنال در طول مسیر، احتمال رخ دادن خطا افزایش مییابد.

استفاده از روشهای دسترسی به مدیریت رسانهی کنترل شده می تواند بهره وری را در هنگام افزایش دستگاهها افزایش دهد هر چند که پیاده سازی آنها اندکی از روشهای تصادفی پیچیده تر می باشد به طور کلی هنگامی که بار بر روی رسانه کم باشد بهره وری روشهای تصادفی اندکی بیشتر از بهره وری روشهای کنترل شده برای نوبت بندی و اولویت بندی دسترسی دستگاهها، زمینه های تازه ای در قاب لایه پیوند افزوده می شود. ولی هنگامی که بار افزایش یابد بهره وری روشهای کنترل شده به طرز قابل توجهی از بهره وری روشهای تصادفی بیشتر خواهد شد، زیرا در چنین شرایطی در روشهای تصادفی بیشتر خواهد شد، زیرا در چنین شرایطی در روشهای تصادفی رقابت برای در اختیار گرفتن رسانه افزایش می یابد و همچنین نرخ برخورد نیز افزایش می یابد ولی در روشهای کنترل شده نرخ برخورد تقریبا ثابت است. از جمله این روشها می توان گذراندن نشان از سازو کارهایی برای نوبت دهی به دستگاه ها استفاده می شود. و در روش سرکشی یک دستگاه ارباب به طور پیوسته دستگاهها را برای بررسی می کند.

بسته به کارکردهایی که غالباً پوشش داده شد، ممکن است روش گذراندن نشان یا سرکشی به کار برده شود. برای مثال در سامانه مدیریت روشنایی یک ساختمان چنانچه رخداد در سامانه تعریف نشده باشد و زمانبندی همه عملیاتها از خواندن اندازه گیریهای حسگرها تا فرستادن دستور به صورت همگام انجام شود، روش سرکشی روش مناسبتری است. ولی چنانچه رخدادهایی مانند شناسایی آتش سوزی در سامانه تعریف شده باشند و نیاز به پیگیری بی درنگ دارند، بهتر است از روش نوبت دهی استفاده شود و از روش متمرکز سرکشی پرهیز کرد.

¹ Token Passing

² Polling

از دیگر موارد قابل بهبود، پیادهسازی سازوکاری برای به کار بردن انتخابی قابلیتهای پشته شبکه بر حسب کاربرد میباشد. در برخی از کاربردها طول پیامهای لایه کاربرد به نسبت طول سرآیندهای لایههای پشته شبکه کم میباشد و این باعث میشود که سربار پشته زیاد باشد. در این کاربردها برخی از قابلیتهای پشته مانند تکهتکهسازی هرگز به کاربرده نمیشود. در این صورت وجود این قابلیتها تاثیر منفی بر کارایی خواهد گذاشت. قابلیت استفاده انتخابی، این امکان را فراهم میکند که پشته شبکه و طول سرآیندها را بر حسب کاربرد تنظیم کرد.

اگر لایه کاربرد پیچیده باشد به طوری که چندین کارکرد مستقل در آن پیادهسازی شده باشد، نیاز است که سازوکاری برای جدا کردن پیامهای هر یک از این کارکردها تدبیر کرد. در نتیجه پیادهسازی سازوکار درگاه در لایه انتقال می تواند در چنین مواردی کاربرد داشته و توانمندیهای پشته را افزایش دهد.

منابع و مراجع

- [1] J. M. R. Luigi Stammati. "The Economic Impact of IoT." https://www.frontier-economics.com/media/1167/201803_the-economic-impact-of-iot_frontier.pdf (accessed 18 Sep., 2022).
- [2] A. S. Tanenbaum, *Computer Networks*, 4th ed. 2003. Prentice Hall.
- [3] R. Manikandan, "MINI TCP/IP FOR 8-BIT CONTROLLERS," *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, vol. 31, no. 2, pp. 109-112, 2011.
- [4] A. Dunkels, "Full {TCP/IP} for 8-Bit Architectures," in *First International Conference on Mobile Systems, Applications, and Services (MobiSys2003)*, 2003.
- [5] N. Vlajic. "Analog Transmission Analog Transmission of Digital Data: of Digital Data: ASK, FSK, PSK, QAM." https://www.eecs.yorku.ca/course_archive/2010-11/F/3213/CSE3213_07_ShiftKeying_F2010.pdf (accessed 19 Sep, 2022).
- [6] Fixr.com. "How Much Does It Cost to Install a Hardwired Computer Network?" https://www.fixr.com/costs/hardwired-computer-network (accessed 19 Sep., 2022).
- [7] P. Pranzo. (2021) 8 Senctors benefit from IoT development in 2021. Available: https://imaginovation.net/blog/8-sectors-benefit-from-iot-development-in-2021/
- [8] C. Petrov, "49 Stunning Internet of Things Statistics 2022 [The Rise of IoT]," techjury.net, 2022. Accessed: 19 Sep 2022. [Online]. Available: https://techjury.net/blog/internet-of-things-statistics/
- [9] A. Pekar, J. Mocnej, W. K. Seah, and I. Zolotova, "Application domain-based overview of IoT network traffic characteristics," *ACM Computing Surveys (CSUR)*, vol. 53, no. 4, pp. 1-33, 2020.
- [10] W. Shang, Y. Yu, R. Droms, and L. Zhang, "Challenges in IoT networking via TCP/IP architecture," *NDN Project*, 2016.
- [11] Y. Hao, J.-y. Liu, and A. Wu, "Research and Improvement of Ethernet Adapter Based on Power Line Communication," 2016 International Conference on Industrial Informatics Computing

- Technology, Intelligent Technology, Industrial Information Integration (ICIICII), pp. 251-254, 2016.
- [12] H. C. Ferreira, H. Grove, O. Hooijen, and A. H. Vinck, "Power line communications: an overview," *Proceedings of IEEE. AFRICON'96*, vol. 2, pp. 558-563, 1996.
- [13] Q. Yin and Z. Jianbo, "Design of Power Line Carrier Communication System based on FSK-KQ330 Module," *Electrotehnica, Electronica, Automatica*, vol. 62, no. 3, 2014.
- [14] S. B.-E. T. Co, "KQ100 Datasheet," ed, 2011.
- [15] M. R. Amin, M. S. Hossain, and M. Atiquzzaman, "In-band full duplex wireless LANs: Medium access control protocols, design issues and their challenges," *Information*, vol. 11, no. 4, p. 216, 2020.
- [16] T. Intruments, "LM7805 Datasheet," ed, 2003.
- [17] STMicroelectronics, "LFxxC Datasheet," ed, 2012.
- [18] STMicroelectronics, "STM32CubeIDE Reference Manual ", ed, 2021.
- [19] STMicroelectronics, "STM32F030xC Reference Manual ", ed, 2017.

Abstract

Nowadays networks of devices and things play crucial role in increasing efficiency and income of various industries in a way that postponing deployment of things network will put competitive future of companies at huge risk. One of the major problems with using TCP/IP stack is its high cost of infrastructure and supporting devices. If TCP/IP infrastructure had not been expected during design and construction of buildings then cost of afterward installations will skyrocket and grow more that twice. Another critical issue with TCP/IP is that electromagnetic waves can have negative impact on some devices (like patient monitoring devices). Because maintaining correct functionality of devices is fundamental, industries confront major difficulties in deploying TCP/IP in their applications. Powerline communication can help with these issues and provide more suitable solution in these industries. The transmission rate in powerline communication is relatively low so using light weight network stack is crucial in this case. In this project basic network requirements of industries recognized and with respect to these needs network card interface which uses FSK modulation and its light weight power-line network stack which has very low footage than TCP/IP designed and deployed.

Key Words: Power-line Communication (PLM), Power-line Network Card Interface (plNIC), Power-line Network Stack, TCP/IP, FSK Modulation

Amirkabir University of Technology (Tehran Polytechnic)

Department of Computer Engineering BSc Thesis

Design and Development of Powerline Network Interface Using FSK Modulation

By Alireza Salehy Dehnavi

Supervisor Dr. Hamidreza Zarandi

August 2022